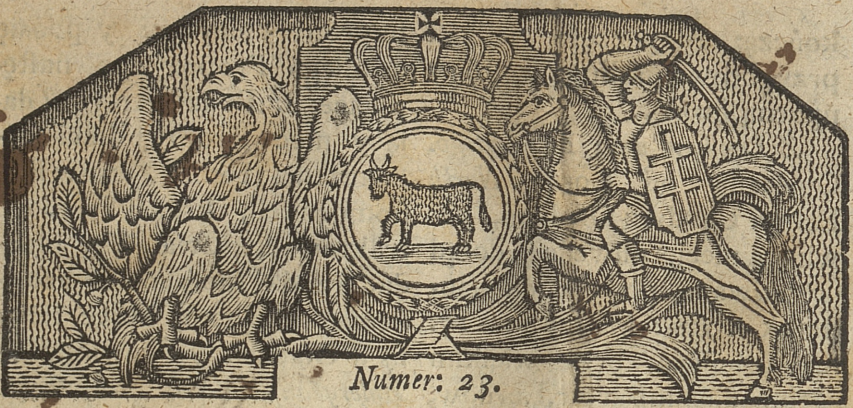

Numer: 23.

GAZETA WARSZAWSKA

w Sobotę dnia 21. Marca Roku 1778.

Z Warſzawy dnia 21. Marca. XiążeJmść *Maſſalſki* Biſkup *Wileńſki*, w przeſzłą śrzodę z tuteyſzey Stolicy do ſwoiey wyiechał Dyecezyi.

Z Amſterdamu dnia 24. Lutego. Znowu tu 4. Fregaty dla Korony *Hiſzpańſkiey* budować poczęto; na których oglądanie Poſeł *Hiſzpańſki* z *Hagi* do nas przyiechał. Nie tak wiele koſztować maią tu y w *Sardam*, iak w *Hiſzpanii* budowane Okręty; ale zato w tamtych drzewo ma być lepſze, y one ſame zwrótnieyſze być maią. Tuteyſza Giełda Kupiecka, *Horneca y Kompania* zwana, w tych czaſiech 150,000. funtow prochu dla Korony *Francuſkiey* zakupiła.

Od Dunaiu dnia 26. Lutego. Coś woiennego w ſamym nawet *Wiedniu* wydawać ſię poczyna. Wſzyſtkie obozowe piekarnie do tey przywiedziono gotowości, że na pierwſze ſkinienie ruſzyć ſię woyſko może; a Officerowie, tak Jazdy iak Piechoty, lada dzień Ordynanſu do wyiścia ſpodziewaią ſię. Rady Gabinetowe y Miniſterialne codziennie, a czaſem y nocą ſię odprawuią. Lubo zaś konferencye zawſze przyiacielſkim rozeyściem ſię

kończą; rozpoczęte iednak przygotowania długą woyną y uporną grożą.

Z Londynu dnia 20. Lutego. Obiecana od Lorda *North* Planta Ugody z Oſadami, y z wielką niecierpliwością dotąd oczekiwana, podana ieſt naoſtatek w *Izbie Niższey* dnia 17. tego Mieſiąca, przy wielkim zgromadzeniu Parow, Lordow, y wſzyſtkich przeciwnych ſtronie Miniſteryalney. Po długiey przez dwie godziny Mowie, w którey ten Miniſter, wielki zbuntowanych Oſad Nieprzyiaciel, ſamey tylko woyny y podbicia onych duchem tchnący, uſprawiedliwiał wſzyſtkie poſtępki Urzędu ſwego, to na koniec *za fundament Proiektu ſwego* naznacza. W okolicznościach teraznieyſzych (mówił on) trzy nam tylko drogi zoſtaią: albo pomnożyć ſiły naſze, y woynę daley prowadzić; albo cofnąć woyſka naſze z *Ameryki*; albo też iey ofiarować Ugodę. Pierwſzy ſpoſob wyciąga niezmiernych koſztow, którychby ſamo podbicie Oſad nienadgrodziło; chwycić ſię drugiego, byłoby uznać *Niepodległość Amerykanów*; trzeci więc naylepſzy mi ſię zdaie y nayroſtropnieyſzy; y podaię do niego Propozycye naſtępuiące: I. Podać Artykuł daiący moc Królowi Jmci naznaczenia Kommiſſarzow Pełnomocnych, którzyby mogli traktować, zezwalać, y układać ſrzodki ſpoſobne do zabieżenia nierządom, które teraz ſą w Oſadach y Prowincyach *Amerykańſkich*. II. Naznaczyć Kommiſſyą z Oſob Zgromadzenia Jzby, któreby wzięły na uwagę y dobrze roztrząſnęły tę Propozycyą. III. Podać Artykuł, w którymby wytłumaczone były zamyſły Parlamentu *W. Brytannii* względem Prawa wkładania Taxy na Oſady y Prowincye *Amerykańſkie*.

Te Propozycye były od wſzyſtkich powſzechnie przyięte; lubo Strona przeciwna nieomieſzkała y tą razą przyganiać pomienionemu Miniſtrowi, że tak długo odwlekał ten zbawienny y pożyteczny ſrzodek. Wſzyſcy iednak oſobliwſze ukontentowanie na twarzach ukazywali, y J. P. *Fox* winſzował przeciwney Stronie pozyſkania Oſoby tego Miniſtra, który do tych czas nayprzeciwnieyſzym był Jey zamyſłom. Pytanoſię

potym tego Miniſtra, czyby w rzeczy ſamey Dwór *Francuſki*, zawarł Traktat z *Ameryką*, uznaiący iey Niepodległość? na to Lord *North* odpowiedział, że lubo o tym, tak iak y inni, coś podobnego ſłyſzał, niemiał iednak żadney przyczyny rozumienia, żeby ta pogłoſka miała być prawdziwą. Do tego miałſię z tym ieſzcze oświadczyć, że gdyby *Ameryka* niechciała przyiąć maiącey być podaney ſobie Ugody, tedy miał gotową iuż Plantę *Unii*, w tym prawie ſpoſobie, iakim Króleſtwo *Szkockie* złączone ieſt z *Anglią*; co (iak ſię ſpodziewaią) niebyłoby odrzucono od Oſad, które łatwieybyſię bez wątpienia dały nakłonić do ziednoczenia ſię z dawniey z ſobą zprzymierzonym Kraiem, niżeli z iakimkolwiek innym Państwem.

Z Rzymu dnia 11. Lutego. Dnia 6. tego mieſiąca nadbiegł tu Kuryer z *Neapolu*, tę wiozący *Stolicy Apoſtolſkiey* nowinę; że Król Jmość oboiey *Sycylii* wſzelkie *Rzymſkiey* Kancellaryi Artykuły przyimuie, y przeſzłe, iakożkolwiek im przeciwne Dekreta, odwołuie. Jmść P. *Roſelli*, do którego liſty były przyſłane, zaraz ie odnióſł Oycu S. który wielce z tąd był uweſelony, że ſpór w tey mierze tak dawny, pomyślnie z J.K. Mcią zakończył.

Z Florencyi dnia 14. Lutego. Już tedy rozgraniczenie między Kraiami W. Xiążęcia Jmci y *Stanu Papieſkiego* zupełnie zakończono, a Kommiſſarze na to ze Dworu Naſzego wyſłani znowu tu nazad powrócili.

Z Halli d. 24. Lutego. Dnia 9. w mieſiącu tym umarł tu Profeſſor *Hiſtoryi* Jmć Pan *Pauli*, który przez napiſanie *Życia znacznieyſzych woyny oſtatniey Bohatyrów* y przez *Powſzechne Dzieie polityczne Króleſtwa Pruſkiego* wſławiłſię.

Z Breſt dnia 15. Lutego. Gdy nowe rynſztunki woienne zakończone będą w tym Porcie, 20. w nim Okrętow, od 74. do 64. harmat nioſących, nie licząc mnieyſzych Statków, mieć będziem; nad to ieſzcze 4. Okręty przybędą, 1. od 116. a 3. od 80. harmat. Z *S. Omer* dochodzi nas wiadomość, iż tam na 26,000. woyſka, namiotów robota nakazana, z wielkim idzie poſpiechem, aby czym prędzey przeſłane być mogły do

Dunkierki, gdzie tey właśnie liczby oboz ma ſtanąć.

Z Neapolu dnia 5. Lutego. Graf *Gicca*, *Roſſyiſki* legacyiny Konſyliarz przybył tu z *Petersburga*; z kąd Miniſtra Imperatorowey Jeymći, Grafa *Rozumowſkiego*, w tych dniach ſpodziewamy ſię przyiazdu.

Z Ratysbony dnia 19. Lutego. *Roſſyiſkiego* Miniſtra, Grafa Von *Aſſeburg* y *Francuſkiego*, Grafa de *Bombelle*, do nas przyiazdu dzień na dzień ſpodziewamy ſię. Chodzi tu teraz po ręku tablica rozrodzonego na różne Linie *Ryćko-Bawarſkiego* Domu, który od *Ottona V.* Roku 1183. zmarłego, biorąc początek, na s. p. Elektorze *Bawarſkim* kończyſię.

Z Petersburga dnia 17. Lutego: Dnia onegdayſzego na pamiątkę narodzenia W. Xiążęcia naſzego *Alexandra Pawłowicza*, z woli Nayiaśnieyſzey Monarchini Naſzey, wſpaniały tu wyprawiono Feyerwerk; na którego dokonaniu dwa razem wypuſzczono ſnopy o 15,000. rakietów; przy mnóſtwie kul ogniſtych na liczne rozpadaiących ſię gwiazdki, Forteca, Admiralſkie y Akademiczne Gmachy y wiele przednieyſzych domów wſpaniałą iluminacyą były oświecone. Między temi *Ceſarſkiego*, *Hiſzpańſkiego*, y *Pruſkiego* Poſłów rezydencye oſobliwie iaśniały. Sama Jmperatorowa Jeymć z W. Xięſtwem Jchmościami po Mieście przeieżdżałaſię, y tak ozdobną świetność onego z ukontentowaniem oglądała.

Z Lipſka dnia 28. Lutego. Czwarty dzień temu, iak na 900. ludzi woyſka *Zerbſteńſkiego*, pod żołd *Angielſki* przyiętego, z bagażami woiennemi y harmatami polnemi to miaſto miiało. Przez *Turyngią* y *Hannowerſkie* ciągnąć będą te woyſka do brzegów, z ktorych na Statki maią powſiadać.

Z Hannoweru dnia 3. Marca. Wczora Xiężna Jeymość Von *Mecklenbourg - Strelitz* ſzczęśliwie powiła Córkę. Król Jmość P. N. M. wſzyſtkich woyſk ſwoich *Niemieckich* Feldmarſzałkiem Jmci P. Generała *Hardenberg* mianować raczył.

Numer. 23.

SUPLEMENT

DO GAZETY WARSZAWSKIEY

W Sobotę dnia 21. Marca Roku 1778.

Od Dunaiu dnia 23. Lutego. W *Carogrodzie* tak mocno dniem y nocą koło Floty pracuią; że prócz wysłanych na *Morze Czarne* Okrętów, 50. ieszcze ich, licząc z Fregatami, wkrótce ma być gotowych. Wozow y koni wielkie mnóstwo zakupować poczęto; na przeprawę zaś prętszą woysk, prowiantów y rynsztunków, liczne Statki przewozowe ponaymowano. W samym *Carogrodzie* żywność iuż teraz barzo podrożała; pewnie wyżey póydzie w cenę, kiedy do tak wielkiey przyidzie woyny, na iaką nieuchronnie iuż prawie zanosisię.

Nad owemi 20,000. *Kroatów*, którzy ciągną do *Czech*, Kommendę ma General *Mathesen*. Tak w samym *Wiedniu*, iak po wszystkich dziedzicznych Kraiach, konie, co się ich tylko u kogo nayduie, pospisowano; zakazano też oraz chłopom, bądź nowych koni aż do 1. Maja nabywać, bądź swoie przedawać; aby tym sposobem regestra zapisowe nie były pomieszane. W samych *Czechach*, podług wypisu do Dworu przysłanego, 125,000. koni ma się naydować. Rozchodzi się pogłoska, że między *Tureckim* a *Rossyiskim* woyskiem pod *Chocimem* utarczka zayść miała.

Z Frankfurta dnia 24. Lutego. Xiąże *Bipontyński* znowu z *Monachium* wyiechał, dokąd w tych dniach przybył Graf *Riaucourt*, dotych czas w *Manheymie* w Charakterze Posła *Saskiego* rezyduiący. *Hessen-Kasselski* w *Ratisbonie* Poseł wybrałsię także temi dniami do *Monachium*; snać z powinszowaniem od swego Dworu Xiążęciu Jmci Elektorowi: a

może też z pretenſyą za dawne w pieniądzach *ſubſidia*, których Elektorſtwu *Bawarſkiemu* Xięſtwo *Heſſen-Kaſſelſkie* dodawało.

Z Paryża dnia 26. Lutego. Od Poſła Naſzego z *Wiednia* przybiegł tu goniec z liſtami, które ſpraw *Carogrodzkich* tykaćſię maią. Do *Breſt* nie mało (iak ſłychać) ſprowadzono JJ.XX. *Kapucynow*, którzy na Flocie Królewſkiey Kapelanami być maią. J. P. *Voltaire*, mimo naciſku do ſiebie oſob co nayprzednieyſzych, od żadney oſoby Duchowney wizyty ieſzcze nie odebrał. Gdy przed kilką dniami Doktor *Franklin* z wnukiem go ſwoim nawiedził y ſpytałſię; iakby mu też nowych praw *Amerykańſkich* y rządów uſtanowienie podobałoſię; tę od niego otrzymał odpowiedź: *Tak mi ſię to podobało, że pewniebym w wolnym Kraiu waſzym był oſiadł, gdyby 40. laty prędzey ta w nim była wolność powſtała.*

Od Stanu Kościelnego dnia 12. Lutego. Dowiaduiemyſię z *Wiednia*, że Ceſarzowa Jeymć Królowa mocno przykazała, żeby w *Mediolanie* nowo-zbudowane Theatrum zwalono, a zamiaſt Kaplicy ſtarey, która dla więkſzey gmachu tego przeſtronności była znieſiona, teraz nową na mieyſcu dawnym wyſtawiono. O pewności tey nowiny w tych dniach z *Medyolanu* ſamego uwiadomienia ſpodziewamy ſię.

Z Pragi dnia 14. Lutego. Codziennie tu przybywaią wozy z ammunicyą harmat, możdżerzów y innych woiennych rynſztunków; liczne też Reymenta to z *Auſtryi* to z *Morawii* nadciągaią do *Czech*; od *Szląſkich* y *Saſkich* granic liczne tam ściągaiące ſię ſtawaią woyſka; *Kroatom* zaś wſzyſtkim kazano mieć ſię w gotowości do marſzu.

Z Wiednia dnia 25. Lutego. Dwa Reymenta Kieraſierów z 2. pieſzemi Reymentami, które w Ziemi *Siedmiogrodzkiey* ſtały, iuż na *Węgry* do *Auſtryi* pomaſzerowały. Prócz owych 20,000. *Kroatów*, których na złożenie Kordonu y przeſzkodzenie zbieganiu Woyſk wyznaczono, ie-

ſzcze 25,000. brać ſię do marſzu kazano. Do wſzyſtkich też Reymentów *Czeſkich* wyſzedł rozkaz, aby w podobney gotowości zoſtawały. Już Ceſarz Jmć y ſwóy własny y całey aſſyſtencyi ſwoiey pólny ekwipaż oporządzać rozkazał.

Z Turyngii dnia 24. Lutego. Jmć P. *Zehmen*, który po ſprawionym poſelſtwie z *Monachium* do *Drezna* był powrócił, kilka u Dworu ſwego zabawiwſzy godzin, zaraz wyſłany do *Berlina* wyiechał.

Z Bawaryi dnia 26. Lutego. Mówią o uſtąpieniu *Auſtryakow* z niektórych miaſt, które od nich w *Bawaryi* były oſadzone; na ich zaś mieyſce *Węgierſkie* woyſka maią naſtąpić. Mnieyſze niektóre Miaſta, iako to *Abensperg*, *Cham*, od kilku dni iuż ſą wypróżnione od woyſk Ceſarſkich. Prócz tego ſam Dwór miał oświadczyć, że *Rothenberga* nie myśli oſadzonego trzymać. Słychać, że y Xiąże *Bipontyńſki* Order *Złotego-Runa* w *Monachium* otrzymał.

Z Londynu dnia 24. Lutego. Obnoſzą tu od kilku dni Liſt, niby lądem z *Bombay* umyślnie przyſłany, z uwiadomieniem: że *Francuzów* 6,000. nieſpodzianie na ląd wyſadzonych to miaſto opanowało. Może ſię ta pogłoſka na tym fundamencie zaſadza, że *Francuſka* Eſkadra, od S. *Maurycego*, woyſka z prowiantami nabrawſzy, puściła ſię temi czaſy do *Pondichery*. To przynaymniey pewna, że tuteyſza *Indyi-Wſchodnich* Kompania, wcale o tey utracie *Bombay* nie ieſt uwiadomiona.

W dziſieyſzych donieſieniach o dziełach naſtępuiących oznaymiono, że iuż gotowe z pod praſy drukarſkiey wychodzą. 1. *Zawoiowanie Ameryki.* 2. *Anglia w Ameryce zawoiowana.* 3. *Saratoga* albo Hiſtoryczna Tragedia o Generale *Gates.* 4. *Stany Ziednoczone:* Dzieło wierſzem napiſane we 13. Kſięgach.

Z Metz dnia 18. Lutego. Stoiące tu na garnizonie Reymenta Artyleryi otrzymały rozkaz, aby nieodwłócznie wychodziły; pierwſzy do Fortecy *Fere* w *Pikardyi*,

którey garnizon do *Breſt* odeydzie; drugi zaś do *Charleville* y *Meziere*, zkąd woyſko nagle do *Bretanii* ruſzyć ſię muſiało. Reymenta *Rovergne* y la *Fere* w *Thionville* y *Verdun* ſtoiące do *Flandryi* odchodzą; zkąd wſzelkie woyſka Królewſkie ſpieſzno do *Bretanii*, nie czekaiąc zlozowania, wyſzły. O 8. godzinie rano ten ich doſzedł rozkaz, a o 4. z południa do marſzu iuz gotowe ſtały. Rozkazano Officerom, ile tylko żołnierza pozwoli zdrowie, marſzu przyſporzyć y w nim wſzyſtko pieniędzmi gotowemi płacić.

Z Paryża dnia 29. Lutego. Sławny w Snycerſkiey Akademii P. *Pigale*, pracuie teraz około dwuch poſągów z przedniego marmuru. Pierwſzy będzie Marſzałka *de Saxe*, a drugi P. *Woltera*. Nie mógł on dobrać lepſzey pary! Pierwſzy albowiem, zwycięſkim mieczem, zawſze nieprzyiacioł Królewſkich gromił; a drugi, bezbożnym piórem, iak Bogu tak y Krolowi, zawſze nieprzyiacioł mnożył.

Doniesienie z WARSZAWY Dnia 21. Marca.

Zachodzi pytanie z Francyi *przez* JJ. XX. Miſſyonarzów Warſzawſkich, *o Sukceſſorach Pawła* Myſtkowſkiego, *oraz żądanie, ażeby, ieżeli ſię w* Polſzcze *znayduią, dali znać o ſobie do* Francyi, *y przyſłali doſtateczną Legitymacyą y Prokuracyą ſwoię do odbierania pewnego dochodu z tamtąd im należącego, tak z przeſzłych lat zaległego, iako też w naſtępuiące przychodzić maiącego. Toż ſamo uczynić maią Sukceſſorowie Franciſzka* Colas, *względem ſwoiey z tamtądże Proweniencyi.*

W Drukarni tuteyſzey Nadworney J. K. Mci znayduieſię Mowa Poſła Tureckiego *na pożegnaniu w* Senacie *miana, y odpowiedź na nią od Tronu.*

Na Senatorſkiey Ulicy *w Pałacu Jeymci Pani Starościney* Olbromſkiey *w żelaznym ſklepie, u P.* Adama Neugebaura *znayduią ſię różne świeże* Hollenderſkie *Ogrodowe naſiona, których podług Katalogu tam będzie można doſtać.*